

MIĘDZYNARODOWE
FORUM
SPOŁECZNOŚCI
MLECZARSKIEJ

9-10 września 2026

Białystok, Polska

Piotr Szajner

Kierownik Zakładu Rynków Rolnych i Metod
Ilościowych, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i
Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut
Badawczy

Polski sektor mleczarski – trendy, prognozy i wyzwania

dr Piotr SZAJNER

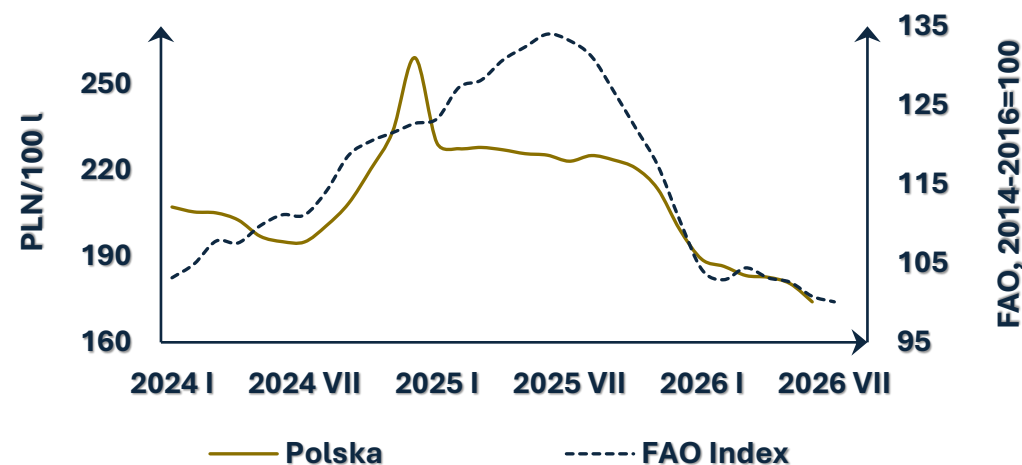
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa

E-mail: szajner@iergiz.waw.pl, Tel.: ++48 22 50 54 719

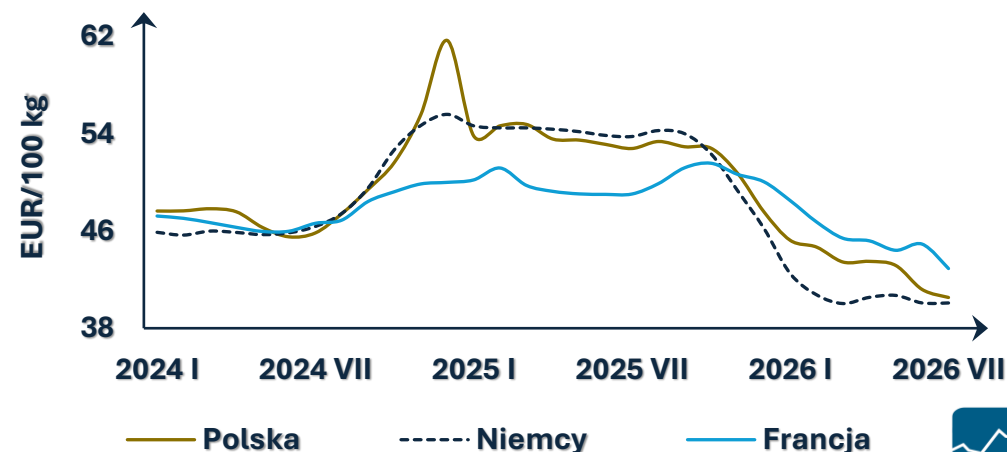
Aktualne trendy [1.]

- 🐄 Pogorszenie koniunktury na światowym, unijnym i krajowym rynku
 - ⇔ głęboki spadek cen produktów mlecznych i surowca mlecznego
- 🐄 w UE presję na ceny wywiera duża podaż surowca mlecznego
- 🐄 W Polsce ceny surowca spadły o **19%**, ale wzrost dostaw o **2,3%**
- 🐄 pogorszenie konkurencyjności cenowej w UE
- 🐄 Pogorszenie wyników handlu zagranicznego:
 - 🐄 eksport: wartościowo: **-10,4%**, wolumen: **0,7%**
 - 🐄 import: wartościowo: **-8,2%**, wolumen: **12,9%**
 - 🐄 saldo: wartościowo: **-12,4%**, wolumen: **-10,6%**
- 🐄 Pogorszenie wyników finansowych przemysłu mleczarskiego:
 - 🐄 przychody: **-10,0%**
 - 🐄 koszty operacyjne **-9,0%**, w tym koszty surowca **-15,7%**
 - 🐄 głęboki spadek zysków:
 - 🐄 brutto: **-17,7%**, netto: **-21,6%**
 - 🐄 zysk wykazywało **68%** przedsiębiorstw, które generują **84%** przychodów
 - 🐄 wzrost zadłużenia branży do **38%** aktywów ogółem

Ceny skupu mleka w UE

Ceny skupu mleka w UE

Produkcja mleka surowego

- Koncentracja i specjalizacja chowu bydła mlecznego w dużych podmiotach
- Liczba gospodarstw rolnych z krowami spadła o **6%** do ok. **150 tys.**
- Liczba dostawców spadła do **75 tys.**
- Stabilna liczba stad pod kontrolą użyteczności mlecznej

Przemysł mleczarski

- Koncentracja produkcji w przemyśle mleczarskim spadek liczby firm o **5%** i wzrost dostaw surowca o **3,2%**
- Modernizacja zakładów: inwestycje wzrost o **60%** i były o **56%** większe od amortyzacji
- Przekształcenia własnościowe ⇔ spowolnienie procesu

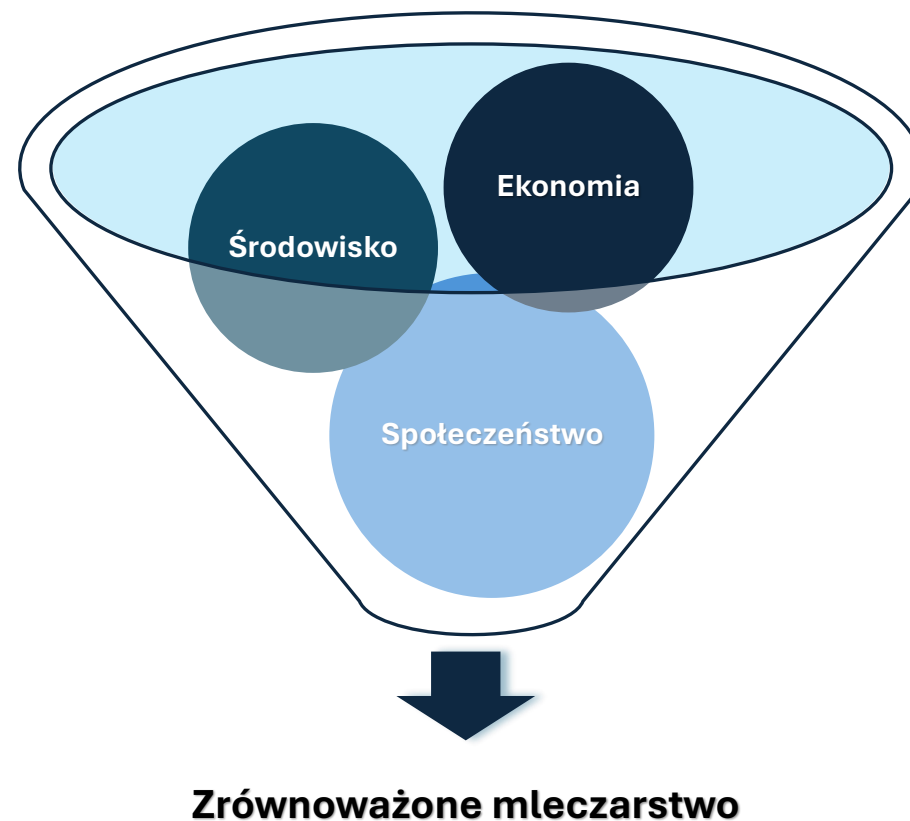
Popyt na krajowym rynku

- Poprawa sytuacji dochodowej ludności i dobra sytuacja na rynku pracy
- Niskie ceny detaliczne produktów mlecznych:
 - 2025: produkty mleczne **+0,5%**, masło **-5,1%**
 - I-VI 2026: produkty mleczne **+0,6%**, masło **-22,2%**
- Spożycie produktów mlecznych utrzymuje się na wysokim poziomie

- 🐮 Rosnące ryzyko produkcyjne i handlowe:
 - 🐮 niepewna sytuacja na rynkach międzynarodowych:
 - 🐮 konflikty zbrojne w Ukrainie i na Bliskim Wschodzie
 - 🐮 polityka celna USA
 - 🐮 uwarunkowanie klimatyczne
- 🐮 Cykl koniunkturalny na światowym rynku trwa średnio trzy lata ⇔ **poprawa koniunktury możliwa w połowie 2027 r.**
- 🐮 Utrwalenie omówionych wcześniej trendów na krajowym rynku:
- 🐮 Duży udział handlu zagranicznego w bilansie rynkowym ⇔ silna integracja z rynkiem światowym i UE
- 🐮 Kontynuacja przemian strukturalnych i modernizacyjnych w rolnictwie i przemyśle mleczarskim
 - 🐮 koncentracja i specjalizacja produkcji
 - 🐮 procesy dostosowawcze do nowych wyzwań w zakresie zrównoważonego rozwoju
 - 🐮 poszukiwanie źródeł przewag konkurencyjnych
- 🐮 Popyt krajowy zbliża się do granicy nasycenia

Głównym wyzwaniem europejskiego i polskiego będzie rosnące ryzyko i niepewność, których źródłami będą zróżnicowane determinanty i uwarunkowania:

 Głównym wyzwaniem europejskiego i polskiego będzie rosnące ryzyko i niepewność, których źródłami będą zróżnicowane determinanty i uwarunkowania:

 Ekonomiczne:

- cykliczne wahania koniunkturalne ⇔ duża zmienność cen światowych
- zmienność cen środków produkcji : energii, NPK, paliw, maszyn, itp.
- zmienność kursu walutowego
- szoki podażowo-popytowe: wydarzenia polityczne, zmiany klimatyczne, choroby inwentarza
- instrumenty zarządzania ryzykiem

 Organizacyjne:

- przemiany strukturalne nie są zakończone ⇔ rozdrobniona struktura podmiotowa rolnictwa i przemysłu mleczarskiego
- słaba pozycja przetargowa przemysłu mleczarskiego względem sieci handlu detalicznego
- ekonomia skali i zarządzanie ryzykiem
- możliwość realizacji procesów dostosowawczych do wymogów zrównoważonego rozwoju

Demograficzne:

- spadek liczby ludności i starzenie się społeczeństwa
- wpływ na rynek pracy i popyt krajowy
- trudności z sukcesją gospodarstw rolnych
- wyzwania dla oświaty i szkolnictwa wyższego ⇔ kadry dla przemysłu mleczarskiego
- efektywna i racjonalna polityka migracyjna

Klimatyczne:

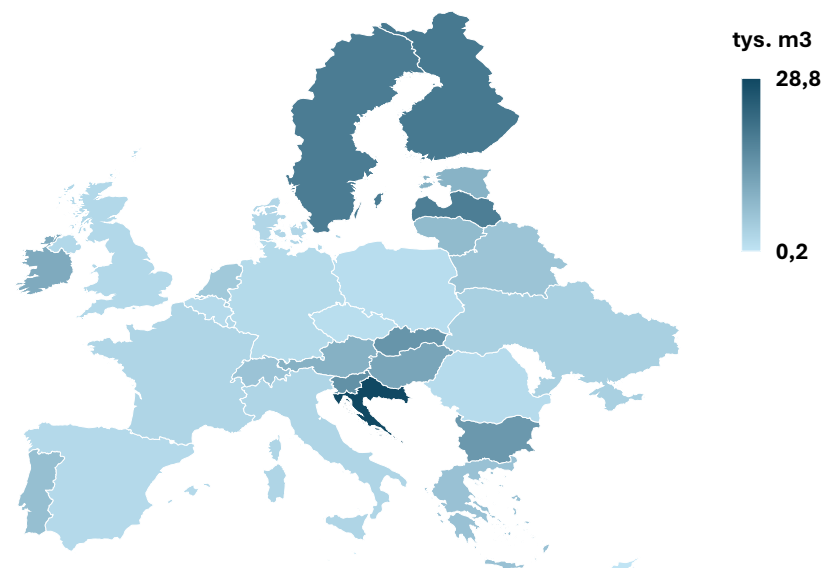
- niekorzystne uwarunkowanie hydrologiczne
- gwałtowne zjawiska pogodowe
- emisje GHG ⇔ polityka ETS
- zrównoważony rozwój branży

Polityka rolne

- WPR ⇔ budżet i jego struktura

Zasoby wody na mieszkańca

Struktura wiekowa kierowników gospodarstw rolnych

Wyszczególnienie	2010	2025
	[%]	
> 60	13,8	32,6
50 - 60	36,7	38,9
40 - 50	58,3	50,8
30 - 40	49,2	37,9
< 30	6,4	3,3